

Lähtettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Espoon kaupunki / Kirjaamo
PL 1, 02070 ESPOON KAUPUNKI
kirjaamo@espoo.fi

Mielipide Ämmässuon tuulivoimalan (640102) asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja valmisteluaineistosta

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry:n (rek.nro 116.353, 3587 jäsentä loppuvuonna 2020) tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdyssiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry on tutustunut Ämmässuon tuulivoimalahanketta koskevan asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä valmisteluaineistoon ja lausuu siitä mielipiteenään seuraavaa.

Yleistä

Asemakaavan muutoksen tavoitteena on mahdollistaa yhden tuulivoimalan toteuttaminen Ämmässuon jätteenkäsittelylaitoksen alueella. Kuten suunnitelmassa todetaan, vaikutusten riittävän laajan arvioinnin kannalta on tärkeää, että kaavaratkaisun vaikutuksia arvioidaan ehdotettua kaavamuutosaluetta laajemman kokonaisuuden kautta. Pyrkimys kestävän kehityksen mukaiseen energian tuottamiseen uusiutuvan tuulivoiman avulla on järkevä, kannatettava ja Espoon hiilineutraaliustavoitteen mukainen tavoite, mutta hankkeen hyötyä suhteessa linnustovaikutuksiin on jatkosuunnittelussa arvioitava tarkemmin.

Tringa ry on HSY:n tilauksesta teettänyt Ämmässuon alueella sekä lokkilaskentoja että muuta linnustonseurantaa säännöllisesti vuodesta 2003. Vuodesta 2007 lähtien laskennat ovat kattaneet kevät-, kesä-, syys- ja talvikauden, jolloin alueen linnustoa on seurattu ympärivuotisesti.

Muuttavien lintujen törmäysriski

Suunnitelman suurimmat ongelmat liittyvät lintujen riskiin törmätä tuulivoimalan lapoihin. Törmäysriskiä on arvioitava sekä muuttavien että Ämmässuon alueella muutoin liikkuvien lintujen suhteen. Törmäysriskiin

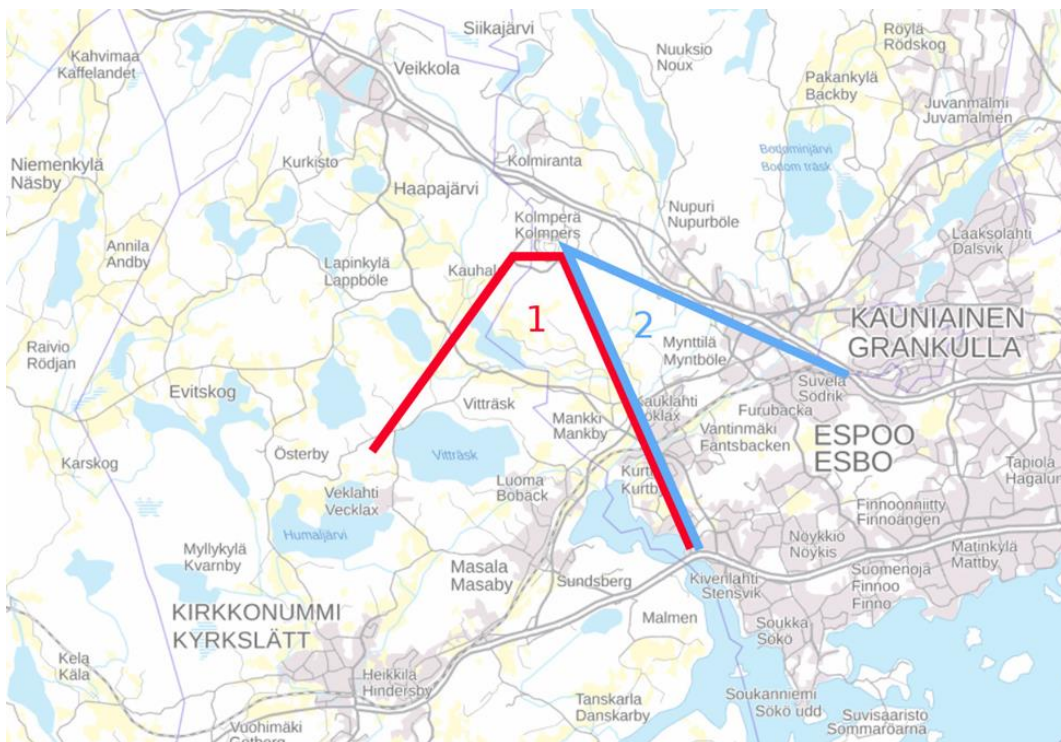
vaikuttavia tekijöitä ovat voimalan sijaintipaikka sekä se, kuinka alueen jätteenkäsittely järjestetään. Vaikka hankkeessa on pyritty vähentämään kokonaistörmäysriskiä toteuttamalla sähkönsiirto maakaapelointina, Tringa katsoo, ettei riskienarvioinnissa ole tehty riittäviä selvityksiä. Sellaisia muuttavia lajeja, joita ongelma erityisesti koskee, ovat suuret päiväpetolinnut kuten maakotka, merikotka, hiirihaukka, piekana ja mehiläishaukka sekä kurki suurena muuttolintuna.

Kurjen päämuuttoreitti on leveä pohjois–eteläsuuntainen väylä, joka kulkee Läntisen Uudenmaan ylitse ja on päämuodoltaan samankaltainen keväällä ja syksyllä (Metsänen 2017). Esitetty tuulivoimala sijoittuisi suoraan tälle päämuuttoreitille. Suunnitelmassa ei ole huomioitu mahdollisia vaikutuksia kurjen muuttoon. Maakotkan ja merikotkan syksyiset päämuuttoreitit kulkevat alueen kaakkoispuolella (Toivanen ym. 2014). Muuttoreittien puskurialue kuitenkin ulottuu esitetyn tuulivoimalan alueelle, ja lisäksi kotkat liikkuvat Ämmässuon ja sen lähiympäristön ilmatilassa ruokaa etsiessään.

Hiirihaukan, piekanan ja mehiläishaukan kevätmuuton kannalta keskeinen reitti kulkee Kirkkonummen Porkkalanniemen kohdalta pohjoiseen ja luoteeseen, ja kaikkia lajeja tavataan muuttoaikaan myös Ämmässuolla. Näiden lajien syysmuuttoreitit kulkevat läheltä aluetta koillisesta lounaaseen (Metsänen 2017).

Kaikki edellä mainitut lajit ovat Euroopan Unionin lintudirektiivin (2009/147/EY) liitteessä I mainittuja lajeja. Muuttoreittien läheisyyden on kiinnitettävä huomiota, eikä tuulivoimalaa voida sijoittaa lähelle muuttoreittejä ilman riittäviä selvityksiä.

Alueen linnuston törmäysriski

Ämmässuon alueella liikkuu säännöllisesti harmaa-, meri-, nauru- ja selkälokkeja ja varislintuja, kuten variksia, naakkoja ja korppeja. Nämä linnut liikkuvat valtaosin parvissa, joiden liikkuminen on epäsäännöllistä ja usein ennustamatonta. Lokkien ja varislintujen ruokailusiirtymät Ämmässuon alueen sisällä ovat ajoittain määrällisesti erittäin merkittäviä (tuhansia yksilöitä). Pääosa alueella liikkuvista lokeista ja varislinnuista

saapuu Hvitträskin, Espoonlahden ja Suomenojan suunnasta (kuvan sektorit 1–2), mutta tarkemmat lentoreitit alueella riippuvat mm. sekajätealueen kulloisestakin sijainnista ja petolinnuista. Petojen, kuten kanahaukan saalistaessa lokkien ja varislintujen siirtymät tapahtuvat tiiviissä parvissa usein melko korkealla ja rivakalla vauhdilla.

Tringa katsoo, että lokkien ja varislintujen törmäysriskien arvioinnin suhteen tarvitaan tarkempia selvityksiä. Tuulivoimaloiden vaikutuksia lokkeihin on tutkittu selkeästi vähemmän kuin vaikutuksia petolintuihin, mutta kaartelevina lintuina törmäysriski voi olla myös lokeilla merkittävä. Tutkimuskirjallisuudessa on viitteitä siitä, että lokkien törmäysriski voi kohota merkittävästi keskimääräistä korkeammaksi (Gove, Langston, McCluskie, Pullan & Scrase 2013).

Petolintujen liikkuminen Ämmäsuolla on epämääräistä ja vaihtelevan suuntaista. Saalistavat yksilöt lentävät kaatopaikalla tavallisimmin matalalla, enintään muutaman kymmenen metrin korkeudessa. Kanahaukkoja saalistaa paikalla ympäri vuoden etenkin silloin, kun sekajätteen ulkoläjitys on houkutelut paikalle runsaammin (useita satoja) lokkeja ja varislintuja. Toinen verraten tavallinen petolintu Ämmäsuolla on merikotka, joka niin ikään on talvehtiva laji alueella. Loppusyksystä alkukeväeseen joitakin merikotkia yöpyy Ämmäsuon reunapuissa eri puolilla.

Haarahaukasta on Tiirassa 1.1.2010 jälkeen 77 havaintoa alueelta Ämmäsuu-Kulmakorpi. Tämä raadonsyöjä saattaisi merikotkan tapaan kiinnostua tuulivoimalan mahdollisesti tappamista tai vahingoittamista lokeista ja variksista. Muita Suomessa pesiviä petolintuja nähdään Ämmäsuolla paikallisina tai muuttavina lukuisia, mutta hyvin epäsäännöllisesti. Tuulivoimalan sijainti on hankkeen vaikutusten kannalta tärkein yksittäinen tekijä, ja huonosti sijoitettu voimala voi muodostaa petolinnuille merkittävän törmäysriskin.

Tringa muistuttaa, että erityisesti suurikokoisten petolintujen kohdalla vaikutusten arviointi esitettyä kaavamuuosialuetta laajemman kokonaisuuden kautta on tärkeää. Suuret petolinnut tuottavat verraten vähän jälkeläisiä, jonka vuoksi ne ovat herkkiä vähäisellekin lisäkuolleisuudelle.

Meluvaikutukset

Hanke aiheuttaisi sekä rakennusvaiheessa että tuulivoimalan ollessa toiminnassa häiriötä lähialueilla pesiville linnuille. Keskeisin tällainen laji on kehrääjä, joka pesii alle 500 metrin päässä voimalalle esitetystä paikasta. Tämä etäisyys tuulivoimalasta voi olla riittävä puskuri siihen, ettei vakavaa haittaa kehrääjälle synny (Shewring & Vafidis 2017), mutta hankkeen edetessä jatkoarviointi on hyvä pitää mukana.

Johtopäätökset

Tringa katsoo, että hankkeen linnustovaikutusten arviointia tulee tarkentaa ja laajentaa ennen päätöstä hankkeen toteuttamisesta. Tuulivoiman lisääminen on kannatettavaa, mutta voimalan sijoittamisessa tulee huomioida isojen lintujen päälentoreitit sekä lokkien ja varislintujen liikkeet alueella. Lintuvahinkojen vähentämiseksi tulee tehostaa edelleen jätteenkäsittelyä sisätiloissa merkittävästi nykyisestä sekä selvittää tarkempien jätteiden sijoituspaikkojen vaikutukset lintujen liikkumiseen alueella. Petolintujen ja kurjen lisäksi tulee arvioida riski alueelle kerääntyville lokki- ja varislinnuille, erityisesti pakenemistilanteissa.

Helsingissä 9. päivänä maaliskuuta 2021

Alexi Mikola

Puheenjohtaja

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —

Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Lähteet:

Gove, B. – Langston, RHW. – McCluskie, A. – Pullan, A. – Scrase, I., Wind Farms and Birds: An Updated Analysis of the Effects of Wind Farms on Birds, and Best Practice Guidance on Integrated Planning and Impact Assessment. Birdlife International 2013.

Metsänen, T., Uudenmaan lintujen päämuuttoreitit ja tuulivoima-alueiden läheiset levähdys- ja ruokailualueet – Tringan ja PSLY:n osalta. Tringa ja PSLY 2016 (päivitetty 2017).

Shefring, M.P. – Vafidis, J.O., The effectiveness of deterrent measures to minimize disturbance impacts to breeding European nightjar at an upland wind farm site in South Wales, UK. Conservation Evidence (2017) 14.

Toivanen, T. – Metsänen, T. – Lehtiniemi, T., Lintujen päämuuttoreitit Suomessa. Birdlife Suomi ry 2014.